Boek

This Formless Thing

THIS FORMLESS THING
Alexandra Navratil
t/m 30 maart
Stedelijk Museum Bureau Amsterdam
Rozenstraat 59, Amsterdam

Alexandra Navratil
Roma Publications
ISBN 978 94 91843 03 7

14-02-14 / Barbara Collé / Web 2014

'De menselijke hand is het voornaamste orgaan om fysiek een omgeving te manipuleren,[...] , en omdat in de vijf vingertoppen veel van de zenuweinden samenkomen, is de hand ook de belangrijkste bron voor onze tastzin die dan ook met de hand wordt geassocieerd'. Ik kan het zelf even niet beter zeggen dan *Wikipedia* in bovenstaande definitie doet. Handen en tastzin zijn belangrijk in de beleving van het boek *This Formless Thing* over het werk van de kunstenaar Alexandra Navratil.

In het boek, dat hoort bij de gelijknamige tentoonstelling in het SMBA, staan onder andere 162 zwart-wit afbeeldingen van handen die iets vasthouden. Ze houden het zo vast dat ze het tonen aan de fotograaf, tonen aan de kijker. Ze tonen plastic voorwerpen en de materialiteit van plastic is me nog nooit zo opgevallen als in deze beeldenreeks. De über-kunststof, zo kunstmatig als maar kan, komt tactiel en verscheiden over. De 162 afbeeldingen vormen het werk *Modern Magic* (2013).

Modern Magic is een van de vijf kunstwerken die worden besproken en afgebeeld in het boek. Ik begeef me kort buiten het boek om te kijken naar het kunstwerk, zoals het in de tentoonstelling te zien is. De 162 beelden van *Modern Magic* heeft Navratil gevonden in het Amerikaanse tijdschrift Modern Plastics in de jaargangen tussen 1925-1970. Ze heeft de tijdschriftfoto's omgezet naar slides en verdeeld over twee carousel diaprojectoren. De ene is gericht op de rechtermuur, de andere op de muur die er haaks opstaat. Twee dia's tegelijk zien is in de tentoonstelling niet mogelijk. De dia's schuiven na elkaar door en ik beweeg mijn hoofd naar links en weer naar rechts. In het boek zie ik de beelden wel tegelijk. Zelfs acht per spread. Acht afbeeldingen van handen in een zwarte omgeving. Ik kijk een tijdje naar spread 54-55. De handen bieden me de materialen dwingend aan. 'Hier neem aan, voel dan'.

Laatst hoorde ik iemand zeggen dat onze tastzin ons belangrijkste zintuigelijke informatieverstrekker is. Terwijl wij bijna alles doen op zicht; kijken, aanschouwen, beschouwen. Kijken betekent automatisch dat je kijkt naar iets buiten jezelf, je kijkt naar de ander. Kijken maakt ons tot passieve toeschouwers. Maar als je voelt met je handen, met je huid, dan is het onderscheid tussen jou en dat wat je aanraakt veel kleiner. Je bent actief iets aan het doen en je maakt deel uit van de wereld. Pak maar eens iets wat nu voor je ligt in je handen en sluit je ogen.

Het voelt zwaar, stug en stevig. Dat komt door het formaat en de papierkeuze. Het formaat van het boek *This Formless Thing* klopt. De breedte hoogte verhouding klopt. De harde kaft klopt. Het is ook belangrijk dat het klopt want door dit formaat ligt het goed in de hand en je handen moeten je helpen met kijken.

Het boek heeft namelijk twee leesrichtingen. Je moet het dus draaien. Om de beelden te lezen draai ik het horizontaal, met de rug aan de bovenkant. De foto's zijn liggend afgebeeld. Het stofomslag geeft het al aan. Om de teksten te lezen draai ik het weer een kwartslag terug naar links. De teksten staan in een wit veld, de beelden in zwart. Het is een van de basisregels van spanningsopbouw in een boek; contrast. Zwart, wit, donker, licht; ik ga er in en weer er uit en er weer in en... Een manier om kijken zo actief mogelijk te maken.

Ik loop al dagen rond met het boek. Het heeft bijna het formaat van mijn aantekeningenboek. Heel handzaam. Als ik het boek inkijk maak ik het werk van Navratil een beetje af; mijn handen aan het boek zijn een beeldrijm met haar verzamelde handen in *Modern Magic*. De afgelopen dagen heb ik al een paar keer als ik iemand tegenkwam het boek uit mijn tas gehaald en het net als de handen uit *Modern Magic* aangeboden; 'moet je kijken, voel je?'.

Trefwoorden: Roma Publications, Alexandra Navratil, grafisch ontwerpen, fotografie, tastzin

Tweet Like 29

This Formless Thing. Grafisch ontwerp Roger Willems

Twee leesrichtingen. Stofomslag liggend, boekkaft staand

Inhoudsopgave teksten

Acht afbeeldingen uit MODERN MAGIC (2013)

Advertentie:

Sandberg Instituut
GRADUATES 2014
June 28 & 29
Save the date !